

ארכיון משואה מרכין ראשו בצער רב עם לכתה של דבורה יצחקי לבית פרידמן ז"ל. דבורה התנדבה שנים ארוכות ובמסירות בארכיון והייתה אהובה ומוערכת.

דבורה, ילידת 1928 סלובודקה (קובנה) ליטא, גדלה בבית ציוני דתי, ספוג באהבה לשפה העברית ולמסורת ישראל.

היא הייתה נערה בת 13 כשנכנסו הגרמנים לקובנה בקיץ 1941. מיד עם כניסת הגרמנים, ביצעו הליטאים פוגרום ביהודי העיר ורצחו כ-800 יהודים, בניהם את אביה יצחק ואחותה הצעירה שולמית שנטבחו לנגד עיניה.

דבורה, אמה הינדה ואחיה לייב אריה, שנפצע קשה בפוגרום, הוכנסו לגטו קובנה המסוגר והמורעב. דבורה לקחה על עצמה את האחראיות לפרנסתם תוך הסתכנות יומיומית בהברחת מזון לגיטו.

עם חיסול הגטו, ביולי 1944, גורשו אמה ואחיה אל מותם. דבורה הצליחה לברוח ליערות שם שרדה עד לשחרור ליטא על ידי הצבא האדום. לאחר השחרור מצאה עצמה לגמרי לבדה וגמלה ההחלטה בליבה להגיע לארץ ישראל. דבורה עלתה על רכבת משא של פליטים שחזרו לביתם בפולין. ברכבת הסתתרה בארון בגדים מכיוון שלא היו לה מסמכים. ליד העיר ביאליסטוק קפצה מהרכבת.

בפולין הצטרפה דבורה לקבוצת צעירים בהדרכתו של מיכאל גלברטרונק (לימים יצחקי), עמה חצתה את גבולות פולין, סלובקיה, הונגריה ואוסטריה, במסווה של פליטים יוונים השבים לביתם. דבורה הפכה לפעילה בארגון "הבריחה" ומרכזו הארגון בווינה נשלחה לשליחויות שונות. בימי הפעילות בארגון "הבריחה" נוצר קשר מיוחד בין דבורה למיכאל שהוביל לנישואיהם.

באוקטובר 1946 עלו דבורה ומיכאל עם קבוצת "אבא ברדיצב" של "הנוער הציוני" לאניית המעפילים "לטרון" בדרכם לארץ ישראל. לאחר מסע בים סוער נתפסה הספינה על ידי הבריטים והמעפילים גורשו למחנות המעצר בקפריסין. לארץ ישראל הגיעו רק במחצית השנייה של שנת 1947, למחנה המעצר בעתלית, שם התאחדו עם קבוצה נוספת של "הנוער הציוני" להקמת קבוצת "להט".

לאחר השחרור ממחנה המעצר התיישבה קבוצת "להט" בהתיישבות זמנית במושבה אבן יהודה וכינואר 1949 הגיעה משפחת יצחקי מאבן יהודה לקיבוץ תל יצחק, שם הקימו את משפחתם וחיו כל ימי חייהם.

פריטים מקושרים:

פריט מספר 54665 - דבורה, לייב אריה ושולמית פרידמן, ליטא, סביבות 1934

פריט מספר 54666 - משפחת פרידמן, סלובודקה, ליטא, 1938. יושבים ההורים יצחק והינדה לבית רבינוביץ, עומדים הילדים אריה (לייבלה), דבורה ושולמית

דבורה ומיכאל יצחקי בצעירותם

מתנדבות בארכיון משואה – דבורה ומרים זכאי

